

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare
Utbildningsdepartementet

Handläggare
Enheten för laborativ virus-och
vaccinövervakning
Lena Dillner

Datum
2024-07-02
Vårt ärendenummer
01608-2024
Ert ärendenummer
U2024/01035

Hållbar och högkvalitativ läkarutbildning och klinisk forskning - förslag till ett reviderat ALF-avtal

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten:

- tillstyrker förslaget om att ALF-avtalet tydligare reflekterar innehållet och att begreppet ”utveckling av hälso-och sjukvården” ersätts av ”nyttiggörande av klinisk forskning och ny kunskap i hälso- och sjukvården”.
- tillstyrker förslaget om en fastslagen ersättning per helårsstudent för läkarutbildningen och att ersättningen ska vara lika stor för de olika ALF regionerna.
- tillstyrker förslaget att ALF ersättningen per helårsstudent ökas med anledning av den ökade andelen verksamhetsintegrerat lärande som följer av högskoleförordningen för den nya läkarutbildningen.
- avstyrker förslaget om ny definition av ”klinisk forskning”
- avstyrker förslaget på att fördelning av medel för att stimulera forskning inom vissa utpekade områden och att nationella infrastrukturer tas bort.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

7.2 Definitionen av klinisk forskning

Utredaren föreslår ett tillägg i definitionen av klinisk forskning. Viss helt anonymiserad forskning från de kliniska laboratorierna kan ske utan etikprövning men ändå förutsätta sjukvårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa ett ohälsoproblem eller identifiera faktorer som leder till ökad hälsa. Sådan forskning bör även fortsättningsvis kunna ingå i begreppet klinisk forskning utan krav på tillstånd från Läkemedelsverket och Etikprövningsmyndigheten.

7.4 Behov av strategiska områden

Utredarens förslag är att det inte längre ska avsättas en särskild pott av ALF-ersättningen för den kliniska forskningen för att stimulera forskning inom vissa utpekade områden. Utredaren föreslår att varje ALF-region får besluta utifrån regionala behov. Här ser Folkhälsomyndigheten en risk att ämnesområden viktiga för jämlik vård och det nationella folkhälsoperspektivet inte prioriteras. Myndigheten anser att det är av fortsatt vikt att det som i nuvarande avtal finns en särskild pott för att stimulera forskning inom vissa utpekade områden och för nationella infrastrukturer.

7.5.2 Förslag om och fördelning av en ökning av ALF-ersättningen

Hälften av en förstärkning av ALF-ersättningen av klinisk forskning föreslås fördelas baserat på andelen helårsstudenter per ALF-region och hälften fördelas baserat på andelen högciterade artiklar i respektive ALF-region.

Folkhälsomyndigheten är tveksam till hur fördelningen av ökningen av ALF-medel görs mellan ämnesområden som i grunden har högre citeringsgenomslag jämfört med ämnesområden med lägre genomslag men där forskningskvaliteten mycket väl kan vara jämbördig. Ett alternativt förslag kan vara att den statliga bidragsgivaren fördelar delar av det utökade anslaget till underfinansierade ämnesområden utifrån en bred bedömning av de folkhälsopolitiska målen.

7.7 Uppgifter och funktion för en nationell grupp för uppföljning och nationell samverkan (GUNS)

Folkhälsomyndigheten föreslår att strukturen för utvärdering ALF-medel förtydligas. Det nya avtalet syftar till att ”långsiktigt bidra till en läkarutbildning av hög kvalitet, internationellt konkurrenskraftig klinisk forskning och utveckling av en kunskapsbaserad, effektiv och modern hälso- och sjukvård”. GUNS som representerar regionerna och universiteten föreslås själva följa upp avtalet och rapportera om sin verksamhet till de avtalsskrivande parterna. Här föreslår Folkhälsomyndigheten att den statliga bidragsgivaren bör vara representerad och att uppföljning av hur medlen inom ramen för ALF-avtalet används och inom vilka prioriterade områden som insatser görs och att strukturen regelbundet genomgår en revision.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Sara Byfors. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Johanna Ahnquist, deltagit. Enhetschefen Lena Dillner har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Lena Dillner